

نشریہ فرهنگی - تربیتی مدرسه علمیه معصومیه شیراز
سه پله تا ملاقات با خدا- ویژه نامه ماه مبارک رجب
شعبه / شماره ۷ / زمستان ۱۴۰۰

ماه سیراز «نفس» به سوی «قلب»

شرایطی خاص برای خدایابی

ساعات رجب را معنم بشمارید

بهار معنویت

گنجینه سخن

مسابقه کتابخوانی

بسم الله الرحمن الرحيم

قدر ماه رجب را بدانيم...

رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی):

ایام ماه رجب است. قدر این ماه را و این روزها را بدانیم؛
ماه رجب، ماه توّسل و تضرّع و دعاست، ماه تصفیهی
روانی و معنوی است؛ دلها را به خدا باید نزدیک کرد؛
بخصوص جوانهای شما... به این تقویت ارتباط با خداوند
در لحظه لحظه‌ی عمرمان احتیاج داریم و این ایام ماه رجب
متناسب با این [احتیاج] است. ۱۹/۱۱/۱۴۰۰

صاحب امتیاز:

مدرسه علمیه معصومیه شیراز

مدیر مسئول: کبری بیگی

سردبیر: زهرا هاشمی آزاد

طراح و ویراستار: سیده آسیه بلادی

هیئت تحریریه:

معصومه استقلال - سحر رهبر یعقوبی

سمیه ابراهیمی فرد - سیده زهرا موسوی

فاطمه مهبودی - زینب علیپور - سمانه رنجبر

سیده ندا جوادی نژاد - زهرا هاشمی آزاد

بهار معنویت.....	۴
جرعه‌ای از معرفت.....	۶
ساعات رجب را مغتنم بشمارید.....	۷
ماه سیر از «نفس» به سوی «قلب».....	۸
فرصتی استثنایی.....	۱۱
سیره شهدا.....	۱۲
مسابقه کتابخوانی.....	۱۴
یک فنجان کتاب.....	۱۶
داستانک.....	۱۷
خاطره‌ی اعتکاف مقدس اردبیلی.....	۱۸
گنجینه سخن.....	۱۹
شرط اساسی سیر و سلوک در این ماه چیست؟.....	۲۰
زنگ تفریح.....	۲۱
شرایطی خاص برای خدایابی.....	۲۲
بوی معطر ماه رجب.....	۲۳

بهار معنویت

اعمال و اذکار ماه مبارک رجب

جهنم شود و بر همین قیاس بدانید اینکه می فرمایند: «بهشت بر او واجب می شود»، چون جهت کلی او به سوی رحمت الهی سیر می کند. ماه ها، منازل و مراحل هستند که انسان در بستر آنها به سوی مرگ و منازل بعد از آن سیر می کند، و لازم است که انسان در هر منزلی حق آنها را اداء کند. باید از فرصت ها استفاده کرد و بهترین اعمال را در فرصت های پیش آمده انجام داد تا چون به ابدیت خود وارد شدیم، خود را ملامت نکنیم؛ زیرا بالاخره در آن عالم از فرصت ها پرس و جو می شویم و نهایتاً به سوی اعمال خود رهسپار می گردیم؛ و رمزالرموز همت های بلند اولیاء الهی و بزرگان وادی ایمان نکته فوق است که نگذاشتند در محدوده کوچک دنیا، فرصت ها از دست برود.

۱- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :

قَالَ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (ع): «رَجَبٌ شَهْرٌ عَظِيمٌ يُضَاعِفُ اللَّهُ فِيهِ الْحَسَنَاتِ وَيَمْحُو فِيهِ السَّيِّئَاتِ مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ رَجَبٍ تَبَاعَدَتْ عَنْهُ النَّارُ مَسِيرَةَ مَائَةِ سَنَةٍ وَمَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ.»

ماه رجب، ماه بزرگی است که در آن حسنات چند برابر و گناهان در آن محو می شود. کسی که یک روز در ماه رجب روزه بگیرد، آتش جهنم به اندازه یک صدسال از او فاصله می گیرد، و کسی که سه روز در آن ماه روزه بگیرد، بهشت برای او واجب می شود (ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۵۴).

وقتی حضرت می فرمایند کسی که در ماه رجب یک روز، روزه بدارد، آتش جهنم به اندازه ۱۰۰ سال از او دور می شود، بدان معناست که از آن طریق، جان و روح و روان انسان در کل زندگی جهتی می گیرد که آن جهت به سوی اعمالی نیست که در قیامت منجر به ورود در

مَنْ قَالَ فِي رَجَبٍ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ خَتَمَهَا بِالصَّدَقَةِ خَتَمَ اللَّهُ لَهُ بِالرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ وَ مَنْ قَالَهَا أَرْبَعَ مِائَةَ مَرَّةٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ شَهِيدٍ فَإِذَا لَقِيَ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ لَهُ قَدْ أَقْرَرْتُ بِمُلْكِي فَتَمَنَّ عَلَى مَا شِئْتَ حَتَّى أُعْطِيكَ فَإِنَّهُ لَا مُقْتَدِرَ غَيْرِي.

هر که در ماه رجب صد مرتبه بگوید «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» و آن را با صدقه به پایان برساند، خداوند کار او را با رحمت و آمرزش پایان می دهد. و هر که این ذکر را چهار صد مرتبه بگوید، خداوند پاداش صد شهید را به داده، و هنگامی که در قیامت خداوند را ملاقات کند، به او خطاب می کند «تو به سلطنت من اقرار نمودی، پس هر چه می خواهی درخواست کن، که مقتدری غیر از من نیست (سید ابن طاووس؛ اقبال الأعمال، ج ۲، ص ۶۴۸).

۲- رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هر کس در ماه رجب، در هر شب دو رکعت نماز بخواند، در هر رکعت از آن یک بار سوره حمد، سه بار سوره کافرون، یک بار سوره توحید، و پس از سلام هر نماز، دو دست خود را به آسمان بلند کرده و بگوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ، وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ» آن گاه دو دست خود را بر روی خود بکشد، خداوند سبحان دعای او را مستجاب نموده، و ثواب شصت حج و شصت عمره را به وی اعطا می کند. (بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۸۰ به نقل از اقبال الأعمال/ اقبال الأعمال، ص ۱۲۱).

۳- در هر شب از شبهای این ماه هزار مرتبه لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وارد شده است.

۴- در کل این ماه هزار مرتبه بگوییم: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَ الْأَثَامِ.

۵- برای روزه ماه رجب فضیلت بسیار وارد شده و در روایت آمده: اگر کسی قدرت بر روزه ماه رجب را ندارد، هر روز این تسبیحات را صد بار بخواند، تا ثواب روزه ماه رجب را دریابد: سُبْحَانَ إِلَهِ الْجَلِيلِ سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ سُبْحَانَ الْأَعَزِّ الْأَكْرَمِ سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِزُّ وَ هُوَ لَهُ أَهْلٌ.

۶- سفارش شده صبح و عصر ۷۰ مرتبه بگویید «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» و بعد یک مرتبه دستها را بلند کند و بگوید: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ تُبْ عَلَيَّ».

۷- خواندن هر روز زیارت رجبیه

۸- یکی از اعمال ماه رجب گفتن ۱۰۰۰ مرتبه سوره ی توحید؛ روزی ۳۴ مرتبه سوره ی توحید را بخوانید، در پایان ماه ۱۰۰۰ مرتبه را خوانده اید.

۹- زیارت امام حسین علیه السلام، «(زیارت عاشورا) در حدتوان هر روز»

۱۰- شیخ طوسی فرموده: در هر روز ماه رجب مستحب است این دعا را بخوانیم: «اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمَنَنِ السَّابِقِ وَ الْإِلَاءِ الْوَازِعِ وَ الرَّحْمَةِ الْوَاسِعَةِ وَ الْقُدْرَةِ الْجَامِعَةِ وَ النَّعَمِ الْجَسِيمَةِ وَ الْمَوَاهِبِ الْعَظِيمَةِ وَ الْإِيَادِي الْجَمِيلَةِ وَ الْعَطَايَا الْجَزِيلَةِ يَا مَنْ لَا يُنْعَتُ بِتَمَثِيلٍ وَ لَا يُمَثَّلُ بِنَظِيرٍ وَ لَا يُغْلَبُ بِظَهِيرٍ يَا مَنْ خَلَقَ فِرَزَقٌ وَ أَلْهَمَ فَانْطَقَ وَ ابْتَدَعَ فَشَرَعَ وَ عَلَا فَارْتَفَعَ وَ قَدَّرَ فَأَحْسَنَ وَ صَوَّرَ فَأَتَقَنَ وَ احْتَجَّ فَأَبْلَغَ وَ أَنْعَمَ فَأُسْبَغَ وَ أَعْطَى فَأَجْزَلَ وَ مَنَحَ فَأَفْضَلَ يَا مَنْ سَمَّا فِي الْعِزِّ فَفَاتَ نَوَاطِرُ [خَوَاطِرُ] الْأَبْصَارِ وَ دَنَا فِي اللَّطْفِ فَجَارَ هَوَاجِسُ الْأَفْكَارِ يَا مَنْ تَوَحَّدَ بِالْمُلْكِ فَلَا نِدَّ لَهُ فِي مَلَكُوتِ سُلْطَانِهِ وَ تَفَرَّدَ بِالْإِلَاءِ وَ الْكِبَرِيَاءِ فَلَا ضِدَّ لَهُ فِي جَبَرُوتِ شَأْنِهِ يَا مَنْ حَارَتْ فِي كِبَرِيَاءِ هَيْبَتِهِ دَفَائِقُ لَطَائِفِ الْأَوْهَامِ وَ انْحَسَرَتْ دُونَ إِدْرَاكِ عَظَمَتِهِ خَطَائِفُ أَبْصَارِ الْأَنَامِ يَا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوهَ لِهَيْبَتِهِ وَ خَضَعَتِ الرِّقَابُ لِعَظَمَتِهِ وَ وَجَلَتِ الْقُلُوبُ مِنْ خِيفَتِهِ أَسْأَلُكَ بِهَذِهِ الْمُدْحَةِ الَّتِي لَا تَنْبَغِي إِلَّا لَكَ وَ بِمَا وَائْتِ بِهِ عَلَى نَفْسِكَ لِذَاعِيكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ بِمَا ضَمَنْتَ الْإِجَابَةَ فِيهِ عَلَى نَفْسِكَ لِلدَّاعِينَ يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ وَ أَبْصَرَ النَّاطِرِينَ وَ أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَ اقْسِمْ لِي فِي شَهْرِنَا هَذَا خَيْرَ مَا قَسَمْتَ وَ اخْتَمَ لِي فِي قَضَائِكَ خَيْرَ مَا خَتَمْتَ وَ اخْتَمَ لِي بِالسَّعَادَةِ فِيمَنْ خَتَمْتَ وَ أَحْيِنِي مَا أَحْيَيْتَنِي مَوْفُورًا وَ أَمِتْنِي مَسْرُورًا وَ مَغْفُورًا وَ تَوَلَّ أَنْتَ نَجَاتِي مِنْ مُسَاءَلَةِ الْبَرْزَخِ وَ ادْرَأْ عَنِّي مُنْكَرًا وَ نَكِيرًا وَ أَرْ عَيْنِي مُبَشِّرًا وَ بَشِيرًا وَ اجْعَلْ لِي إِلَى رِضْوَانِكَ وَ جَنَّاتِكَ [أَجْنَاتِكَ] مَصِيرًا وَ عَيْشًا قَرِيرًا وَ مُلْكًا كَبِيرًا وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ كَثِيرًا.»

نویسندگان: سمانه رنجبر - سحر رهبر یعقوبی

جرعه‌ای از معرفت

خدا رحمت کند مرحوم آیت الله سید عبدالکریم کشمیری را، ایشان خیلی سفارش می‌کرد به این عمل در طول ماه رجب، این دستور در روایت هم آمده است که هر کس ده هزار سوره توحید را با نیت صادق در ماه رجب بخواند روز قیامت در حالی وارد محشر می‌شود که مانند روز اول تولد از تمام گناهانش خارج و پاک شده است و هفتاد ملک او را به بهشت بشارت می‌دهند (اقبال الاعمال / سید ابن طاووس). آیت الله کشمیری می‌گفتند: مرحوم قاضی و بعضی از اساتید به این عمل بسیار سفارش می‌کردند.

ده هزار سوره توحید وقتی تقسیم بر «سی روز» ماه بشود برای هر روز کمی بیش از ۳۰۰ سوره باید خواند که این مقدار خیلی زمان نیاز ندارد، اگر این تعداد سوره توحید در طول ماه رجب خوانده شود بسیار پربرکت است و یک باره انسان را سبک می‌کند. این عمل در پرونده اعمال انسان باید باشد و در کل ماه رجب هم باید خوانده شود نه اینکه طی چند روز تمام آن را به جا آورد.

بر گرفته از سخنرانی حجت الاسلام شیخ جعفر ناصری

ساعات رجب را منقلم بشمارید

فضیلت استغفار در ماه مبارک رجب

ماه رجب، ماه استغفار است. وجود مبارک پیغمبر (ص) فرمود خودتان را با استغفار معطر کنید: تَعَطَّرُوا بِالْإِسْتِغْفَارِ وَلَا تَفْضَحَنَّكُمْ رَوَائِحُ الذُّنُوبِ!

بوی بد گناه شما را رسوا نکند، انسان کاری می‌کند، حرفی می‌زند، جایی می‌رود، چیزی می‌نویسد، چیزی امضا می‌کند که آبرویش ریخته است فرمود: «تَعَطَّرُوا بِالْإِسْتِغْفَارِ وَلَا تَفْضَحَنَّكُمْ رَوَائِحُ الذُّنُوبِ!»

همه ما باید مواظب باشیم که این فضای دهان را مطهر نگه بداریم فرمود: «طَهَّرُوا أَفْوَاهَكُمْ فَإِنَّهَا طُرُقُ الْقُرْآنِ»، دهانتان را پاک کنید.

اگر غذای شبیه ناک وارد بشود، حرف شبیه ناک بیرون بیاید، این فضا را آلوده می‌کند.

فرمود: اگر از فضای آلوده، قرآن بیرون بیاید اثر ندارد. مگر نمی‌خواهید قرآن بخوانید، مگر نمی‌خواهید با آیات الهی مردم را روشن کنید؟

اگر شما از سرچشمه، آب زلال گرفتید ولی در یک کانال و مجرا و شیر آلوده ریختید، آلوده می‌شود، آلوده هم اثر ندارد.

اگر غذای بد برود یا حرف بد بیرون بیاید این دیگر آلوده می‌کند. به ما گفتند: (وَالرَّجَزُ فَاهْجُرْ) اینها رجس و پلیدی است، آن وقت اخلاق کاری می‌کند که انسان واجد این شرایط می‌شود، وقتی برای بیداری خاورمیانه، استقلال کشورش، حل مشکلات مسلمان‌ها دعا کرد، آن دعا اثر دارد.

در روایتی از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل شده که فرمودند: «رجب ماه خدا و شعبان ماه من و رمضان ماه امت». ماه مبارک رجب که فرصت مناسبی برای همه انسانهاست تا توانند با استفاده از این فرصت و غنیمت شمردن آن، دل و جان خود را در زیر باران رحمت و مغفرت الهی شستشو دهند و به سعادت ابدی برسند. برای این ماه اعمال و فضیلت‌هایی در کتب دینی ما وجود دارد که توجه و عمل به آنها می‌تواند ما را در این مسیر کمک کند.

کل این ماه هزار مرتبه ذکر: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَ الْآثَامِ گفته شود؛ تا خداوند رحمان او را بیامرزد.

برکات کثرت استغفار در ماه رجب

از امام صادق (ع) روایت است که حضرت رسول اکرم (ص) فرمود که: ماه رجب ماه استغفار امت من است، پس در این ماه بسیار طلب آمرزش کنید که خدا آمرزنده و مهربان است و رجب را «أَصْب» می‌گویند زیرا که رحمت خدا در این ماه بر امت من بسیار ریخته می‌شود، پس بسیار بگوئید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ»

پس ان شالله سعی کنیم در این ماه به اعمالمان مراقبت داشته باشیم و از ذکر آموزش داده شده نهایت بهره برداری ردا داشته باشیم.

علامه مجلسی در کتاب «زاد المعاد» فرموده:

از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت شده: حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: هر که در هر شب و هر روز ماههای رجب، شعبان و رمضان، «حمد» و «ایة الکرسی» و «قل یا ایها الکافرون» و «قل هو الله احد» و «قل اعوذ برّب الفلق» و «قل اعوذ برّب الناس» را سه مرتبه قرائت کند و سه مرتبه بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ»

منزه است خدا و سپاس خدای را و معبودی جز خدا نیست و خدا بزرگ تر از هر چیز است و جنبش و نیرویی جز به خدا نیست، خدای برتر و بزرگ و سه مرتبه بگوید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ»

خدایا درود فرست بر محمد و خاندانش.

و سه مرتبه:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ»

بار خدایا مردان و زنان مؤمن را ببخش و بیامر.

و چهار صد مرتبه:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»

از خدا آمرزش می‌جویم و به سوی او می‌پویم.

خدای تعالی گناهانش را بیامرزد، هر چند به عدد قطره های باران و برگ درختان و کف روی آب دریاها باشد.

نویسنده: سمیه ابراهیمی فرد

ماه سیراز «نفس» به سوی «قلب»

تفسیری بر دعای معروف ماه مبارک رجب «یا مَنْ ارْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ»
از منظر آیت الله مکارم شیرازی (حفظه الله)

نویسنده: سیده زهرا موسوی

منبع: www.hawzah.net

بی شک دعا در دل انسان نور امید می تاباند، انسانی که اهل دعا و متکی به خداوند است علی رغم مشکلات زیاد؛ دشمنان جسور، فقر مالی و... اگر به درگاه خداوند روی آورد و به او امید ورزد و با او راز و نیاز کند، نور امید در دلش زنده می شود و به زندگی امیدوار می گردد و گویی حیات دوباره ای می یابد.

لذا در فراز آغازین دعای معروف ماه مبارک رجب می خوانیم:

«يَا مَنْ اَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ؛ ای کسی که برای هر چیزی به تو امیدوارم».

این فراز نورانی، در حقیقت، امید مطلوبیت نزد پروردگار است؛ مناجاتی از جنس رجا و امید به لطف الهی در این بین انسان می کوشد از طریق راز و نیاز با خداوند، قلب و جان خود را از آلودگی به گناه شسته و صفات برجسته انسانی را بر مدار انجام اعمال خیر در خود پرورش دهد، و با استمداد از قدرت و عظمت پروردگار، یأس و ناامیدی را از خود دور ساخته، و در راستای قرب الهی گام بردارد. و این ویژگی کامل مؤمنان است که با اعمال صالح خود به لطف پروردگار امیدوارند؛ همانگونه که خداوند در قرآن کریم به بیان حال مؤمنان پرداخته و می گوید: «وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا؛ و اما کسانی که اعمال صالحی انجام دهند، در حالی که ایمان دارند، آنها نه از ظلم و ستمی می ترسند و نه از نقصان حقشان.» (سوره طه، آیه ۱۱۲).

اهمیت امید و ایمان به خداوند تا آنجاست که انسان اگر نتواند همه اعمال صالح را انجام دهد لا اقل بخشی از آن را بجا می آورد، چرا که ایمان و امیدواری به خداوند بدون عمل صالح، درختی است بی میوه، همانگونه که عمل صالح بدون امید و ایمان درختی است بی ریشه که ممکن است چند روزی سر پا بماند اما سرانجام می خشکد. به همین دلیل بعد از ذکر عمل صالح در آیه فوق، قید «وَهُوَ مُؤْمِنٌ» آمده است. چرا که تحقق عمل صالح، به طور مستمر و ریشه دار و عمیق؛ باید از امید و عقیده پاک و اعتقاد صحیح (بخوانید ایمان) سیراب گردد.

تفویض امور به خدا

تأمل در فراز دعای «يَا مَنْ اَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ؛ ای کسی که برای هر چیزی به تو امیدوارم نشان دهنده «تفویض امر به خدا» به معنای واگذار نمودن کار خویش به او است، نه به این معنا که انسان دست از تلاش و کوشش بردارد، که این به طور مسلم تحریفی است در معنای «تفویض»، بلکه به این معناست که نهایت کوشش و تلاش و جهاد را به کار گیرد، و هنگامی که در برابر موانع سخت قرار گرفت، وحشت نکند، دست پاچه نشود، و دلسرد نگردد، بلکه کار خود را به خدا واگذارد، و با عزمی راسخ به جهاد و تلاش ادامه دهد. و این رویکرد

مؤمنانه در واقع تعبیر واقعی معنای آیه «وَ اَفْوُضْ اَمْرِي اِلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بِصِيَرِ الْعِبَادِ؛ من تمام کارهای خود را به خداوند یگانه یکتا واگذار می کنم که او نسبت به بندگانش بینا است» محسوب می شود. درباره اهمیت واگذاری کار خویش به خدا و توکل بر پروردگار همین بس که در حدیثی از امیر مؤمنان علی (ع) آمده؛ الْإِيمَانُ لَهُ أَرْكَانٌ أَرْبَعَةٌ: التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ ، وَ تَفْوِضُ الْأَمْرِ إِلَى اللَّهِ ، وَ الرِّضَا بِقَضَاءِ اللَّهِ ، وَ التَّسْلِيمُ لِأَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛ ایمان چهار رکن دارد: توکل بر خدا، واگذاری کار خویش به او و راضی بودن به قضای الهی و تسلیم در برابر فرمان خداوند.

و اینگونه مؤمنان به لطف عمیم و بی پایان خداوند امیدوارند که بالاتر از آن چیزی نیست و همین امر مایه صبر و استقامت و ثبات آن ها در تمام حوادث زندگی است.

مثبت اندیشی در سایه امید به رحمت الهی

شاید به خاطر همین موضوع است که در روایات اسلامی از فال نیک نهی نشده، اما فال بد به شدت محکوم گردیده است، در حدیث معروفی از پیامبر صلی الله علیه و آله نقل شده: «تَقَالُوا بِالْخَيْرِ تَجِدُوهُ؛ کارها را به فال نیک بگیرید (و امیدوار باشید) تا به آن برسید» همانگونه که در حالات پیغمبر صلی الله علیه و آله و پیشوایان اسلام علیهم السلام نیز این مسأله دیده می شد. دانشمند معروف «دمیری» که از نویسندگان قرن هشتم هجری است، در یکی از نوشته های خود اشاره به همین مطلب کرده و می گوید اینکه پیامبر صلی الله علیه و آله فال نیک را دوست می داشت، به خاطر آن بود که انسان هرگاه امیدوار به فضل پروردگار باشد در راه خیر گام برمی دارد و هنگامی که امید خود را از پروردگار قطع کند، در راه شرّ خواهد افتاد و فال بد زدن، مایه سوء ظن و موجب انتظار بلا و بدبختی کشیدن است.

در مجموع باید اذعان کرد تأثیر واقعی و عمیق فراز دعا در صورتی است که زبان انسان در اظهار امیدواری به خدا، هماهنگ با دل و عمل انسان باشد.

لذا مضمون این دعای نورانی که مؤید طرز تفکر خردمندان و عشق و علاقه آنها به خدا و توجه آنها به مسئولیت و انجام اعمال نیک است باید در جان مؤمنان بنشیند، تا حال خضوع و خشوع پیدا کنند که خردمندان با ایمان و امیدوار به لطف الهی، به هنگام مناجات با خدای خود، چنین بودند.

گر حکم شود که مست گیرند

در ادامه دعای معروف ماه رجب می خوانیم «وَ اَمَنْ سَخَطُهُ عِنْدَ كُلِّ شَرٍّ؛ و از هر شری از خشمتم ایمنی می جویم».

در این بخش از دعا می خواهیم بگوییم با سابقه حکم و صبری که از خداوند در مورد خود سراغ داریم با همه بدی هایی که مرتکب شده ایم و علیرغم این بار

سنگین شرارت که از ما صادر می شود، باز هم احساس امنیت می کنم. چرا که خداوند در برابر ناسپاسی مردم بردبار است، و کسانی را که بر خلاف فرمان او رفتار می کنند فوراً مجازات نمی نماید! بلکه به آنها می آموزد که برای کسب پیروزی در آینده باید بکوشند نخست خود را تربیت کنند و دل را از گناه بشویند.

لذا بلاهایی که بر سر انسان وارد می شود غالباً نتیجه اعمال خود او است؛ مجازات ها و کیفرهای رستاخیز بیشتر جنبه اثر طبیعی عمل و خاصیت گناه دارد و به عبارت روشن تر: رنج ها و دردها و ناراحتی هایی که گناهکاران در جهان دیگر می کشند اثر و نتیجه اعمال خود آنهاست که دامانشان را فرا می گیرد.

در قرآن می خوانیم: «فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ؛ امروز (روز رستاخیز) به هیچ کس ذره ای ستم نمی شود و جز اعمال خود شما جزائی برای شما نیست!» (سوره یس/ آیه ۵۴).

البته خداوند به لطف و کرمش به گناهکاران فرصت برای توبه و اصلاح می دهد اما این حلم و فرصت الهی حسابی دارد، تا زمانی است که اجل آنها فرا نرسیده باشد، «اما هنگامی که اجل آنها فرارسد (هر کس را به مقتضای عملش جزا می دهد چرا که خداوند نسبت به بندگانش بصیر و بیناست هم اعمال آنها را می بیند و هم از نیات آنها با خبر است با همه این تفاسیر لطف خداوند شامل حال انسان است «وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ؛ و بسیاری را می بخشد» اما به راستی چرا خداوند بندگان گنه کار را سریعاً کیفر نمی دهد؟! در مقام پاسخ می توان به این آیه شریفه قرآن استناد نمود که می گوید: «وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ؛ اگر بنا شود خداوند مردم را به ظلم ها و ستم هایی که مرتکب می شوند کیفر دهد، جنبنده ای بر پشت زمین باقی نخواهد گذارد!» (سوره نحل/ آیه ۶۱).

آری اگر رحمت خداوند شامل حال ما نبود آتشی، از درون اعمال سوء ما زبانه می کشید و ما را در کام خود فرو می برد، به راستی اگر نور و تابش غفرانش بر قلب ما نمی تابید لشکر شیطان آن را اشغال می کرد. لذا اگر خداوند نبخشد هیچکس جز معصومین (ع) و خاصان و پاکان از مجازات الهی مصون و برکنار نخواهند بود؛ و یا اگر مجازات های پی در پی نازل می شد و صاعقه ها و زلزله ها و طوفان ها، گناهکاران ظالم را در هم می کوبید که زمین جای زندگی برای کسی نبود. و هنگامی که انسان ها از میان بروند، فلسفه وجود جنبندگان دیگر، نیز از میان خواهد رفت و نسل آنها قطع می شود. سخن آخر: عطای کثیر خداوند در مقابل ادای قلیل بندگان

در این گفتار نورانی به تفاوت پاداش الهی نسبت به اعمال بندگان اشاره شده است؛ اشاره به این که عطای بندگان هر قدر زیاد باشد در مقابل عطای الهی و پاداشهای بسیار عظیمش کم و کوچک است. قرآن مجید

می فرماید: «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا؛ هر کس کار نیکی را به جا آورد، ده برابر آن پاداش دارد» (سوره انعام/ آیه ۱۶۰). در این آیه شریفه بحث از یک قانون کلی است که همان مرحله «تفضل» است یعنی خداوند همچون مردم تنگ چشم نیست که به هنگام رعایت عدالت، سعی می کند مزد و پاداش درست به اندازه عمل باشد او گاهی ده برابر و گاه صدها برابر و گاه هزاران برابر، از لطف بی کرانش پاداش عمل می دهد، و حداقل آن همان ده برابر است، و حداکثر آن را تنها خدا می داند که گوشه ای از آن در مورد انفاق در راه خدا در قرآن آمده است و یا خداوند در دیگر فراز قرآنی به فضل بی انتهای خود اشاره کرده که در مقابل یک عمل صالح، پاداش بی حساب به مؤمنان داده می شود و هیچگونه موازنه ای در آن رعایت نخواهد شد، پاداشی که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی شنیده و حتی به فکر انسانی خطور نکرده است.

تعبیر به «غیر حساب» ممکن است اشاره به این مطلب باشد که نگاه داشتن حساب عطایا مخصوص کسانی است که مواهب محدودی دارند و می ترسند اگر حساب را نگه ندارند گرفتار کمبود شوند، اما کسی که خزائن نعمت های او نامحدود و بی پایان است و هر قدر ببخشد کاستی در آن پیدا نمی شود (زیرا هر قدر از بی نهایت بر دارند باز هم بی نهایت است!) نیاز به حسابگری ندارد. البته این مضاعف ساختن اجر و پاداش بی حساب نیست، بستگی به میزان پاکی عمل و اخلاص و حسن نیت و صفای قلب دارد. هم چنین خداوند در جای دیگر از قرآن کریم می فرماید: «مَثَلُ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سَنَابِلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يَضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ؛ کسانی که اموال خود را در راه خدا انفاق می کنند، همانند بذری هستند که هفت خوشه برویاند؛ که در هر خوشه، یکصد دانه باشد و خدا آن را برای هر کس بخواهد (و شایسته باشد)، دو یا چند برابر می کند؛ و لطف خدا گسترده، و او (به همه چیز) داناست» (سوره بقره/ آیه ۲۶۱).

در این آیه پاداش الهی هفتصد برابر و گاهی دو یا چند برابر این مقدار است که قابل مقایسه با کار نیک بندگان نیست. سرانجام در آیه دیگری خدای متعال به بندگان عطای «غیر مجذوذ؛ بخشش همیشگی و جاویدان» را نوید می دهد. البته جای تعجب نیست؛ عظمت خداوند و وسعت رحمت او و جود و بخشش چنین اقتضایی را دارد و همه اینها جزو برنامه ای تشویقی به ویژه در ماه مبارک رجب برای ایجاد انگیزه های قوی تر در بندگان برای انجام کارهای خیر است. به هر حال این سخن کوتاه، این واقعیت را بیان می کند که متاع این جهان و اطاعات بندگان گرچه ناچیز است و ناپایدار، ولی می تواند وسیله رسیدن به پاداش بی حساب گردد و چه معامله ای از این پرسودتر؟!

ثواب دنیوی و اخروی صائمین در ماه مبارک رجب

حال هم از این فرصت استفاده کنیم. این ماه، ماه رجب است. در آینده‌ی نزدیکی، ماه شعبان و ماه رمضان فرا می‌رسد. در این سه ماه، آنچه می‌توانید، برای ذخیره‌گیری معنوی استفاده کنید؛ چون این متکی به روح جوانی است و برای شما ماندگار خواهد شد. (بیانات رهبری در دیدار جمعی از دانشجویان ۱۴/۰۸/۱۳۷۶).

روزهای خاصی تعیین شده تا دست کم از ثواب این روزها محروم نباشیم:

۱. روز اول

در روایات آمده که هر که روز اول رجب را روزه بدارد، آتش دوزخ به فاصله‌ی یک سال راه، از او دور می‌شود. و آمده که حضرت نوح (علیه السلام) در این روز سوار کشتی شد و به همراهانش امر فرمود آن روز را روزه بدارند.

۲. روزهای سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم؛ به ویژه روز چهاردهم

روزه گرفتن در روز سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم ماه رجب که (ایام البیض) نام دارد ثواب فراوانی دارد؛ به ویژه روز چهاردهم که درباره آن پیامبر اعظم (صلی الله و علیه واله) می‌فرماید: هر کس که روز چهاردهم ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند پاداشی به او عنایت می‌کند که نه چشمی دیده و نه گوشی شنیده و نه بر قلبی خطور کرده است!

۳. روز بیست و هفتم: این روز که عید مبعث است، یکی از چهار روزی است که در طول سال برای روزه گرفتن امتیاز ویژه دارد، و ثوابی برابر با روزه‌ی هفتاد سال دارد.

۴. سه روز آخر؛ به ویژه روز آخر: امام رضا علیه السلام می‌فرماید: هر کس روز آخر ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

۵. سه روز متوالی که پنج شنبه و جمعه و شنبه باشد: در روایات آمده است که هر کس سه روز از این ماه را که پنج شنبه و جمعه و شنبه باشد، روزه بگیرد، فضیلت بسیار به دست می‌آورد.

نویسنده: فاطمه مهبودی

منبع: مفاتیح الجنان

فقط یک کلام گفت چادرم! و شهید شد.

سیره شهدا

طلبه بسیجی شهیده «شهناز حاجی شاه» متولد ۱۳۳۳ دزفول، دلاور زنی است که در روزهای جوانی عمر پربرکت خویش، تمام همت خود را صرف جهاد در مقابل دشمن متجاوز نمود و در پشت جبهه با یاری رسانی به رزمندگان اسلام، نام خود را بر بلندای این مرز پرگهر جاودانه کرد. هیچ‌گاه دوستانش را از قشر خاصی انتخاب نمی‌کرد. حتی گاهی با کسانی دوستی می‌کرد که از نظر اعتقادی، شباهتی با او نداشتند. وقتی از او می‌پرسیدم: چرا این‌قدر دوستان متفاوت داری؟ می‌گفت: دوستان آدم‌ها دو جورند: یکی گروهی که تو از وجود آنها استفاده می‌کنی و دیگری کسانی که آنها از تو استفاده می‌کنند و در هر دو حالت فایده‌ای در میان هست. حالات شهناز در شب پیش از شهادتش بسیار عجیب بوده است. هنگامی که نوبت به نگهبانی او می‌رسد، خانم عابدینی به او می‌گوید: برو لباس (لباس و جوراب سفید) را عوض کن و پست نگهبانی را تحویل بگیر. شهناز می‌گوید: با این لباس خیلی راحت‌تر می‌روم. روی آن چادر مشکی به سر می‌کنم و چیزی مشخص نیست. او با همان لباس می‌رود و نگهبانی می‌دهد. این آخرین شب عمر کوتاه شهناز بود. شهیده حاجی شاه در هشتم مهرماه ۱۳۵۹ در سن ۲۶ سالگی در جلوی مقر همیشگی اش، مکتب قرآن همراه با دوستش شهناز، بر اثر اصابت آتش توپ دشمن به شهادت رسید و در لحظه شهادت فقط یک کلام گفت چادرم! و شهید شد.

بسم الله الرحمن الرحيم

سؤالات مسابقه آنلاین کتاب صوتی «ادب حضور (اسرار ماه رجب)»

به مناسبت ایام مبارک ماه رجب

۴. حفظ حریم حلال و حرام الهی - مطالعه رساله عملیه

۶- اولین مرتبه تقوا و اصلی ترین توشه سالک چیست؟ و ملاک قبول عمل کدام است؟

۱. نیت صالح - خالصانه بودن عمل
۲. تقوای از گناهان - میزان تقوای سالک
۳. نیت صالح - میزان تقوای سالک
۴. هیچکدام

۷- اصل در اعتکاف کدام است؟

۱. روزه داری و نماز
۲. روزه داری و دعای ام داوود
۳. عزلت و اشتغال به خود و عبادت خداوند
۴. اشتغال به خود و عزلت در اعتکاف

۸- مرتبه دوم عزلت کدام است و چرا؟

۱. عزلت از اهل دنیا، زیرا دنیا دوستی ریشه هر خطا و کلید هر بدی است.
۲. دوری از اهل معصیت، زیرا نفوس در ارتباط باهم از هم شکل می گیرند.
۳. گوشه گیری، زیرا گوشه گیری برترین خصلت زیرکان است.
۴. هیچکدام.

۹- ارزشمند ترین کار در ماه مبارک رجب کدام است؟ و ملاک پیشرفت در درجات معنوی چیست؟

۱. روزه خلوص نیت
۲. اهتمام به نماز های یومیه - حال خوش و حضور قلب در نماز
۳. خوش خلقی - نماز
۴. نماز - خلوص نیت

۱۰- رسیدن به درجات معنوی بدون ممکن نیست؛ عمده دستورات در ماه مبارک رجب کدام است؟ و کدام مراقبه، ام المراقبات نام گرفته است؟

۱. اصلاح نیت - نماز شب - مراقبه نماز
۲. اصلاح نیت - روزه - مراقبه نیت
۳. نماز شب - استغفار - مراقبه زبان
۴. نماز شب - استغفار - مراقبه نگاه

۱- اولین قدم در صلح با پروردگار چیست؟

۱. توبه و ترک گناه
۲. حسابرسی وضعیت خود
۳. بجا آوردن نماز
۴. پرداخت خمس

۲- چند مورد از جملات زیر صحیح است؟

- الف- در ایام ماه مبارک رجب دیه جراحات دوبرابر حساب می شود.
- ب- در ماه مبارک رجب گناهان باطنی که قلب و روح را آلوده میکند دوبرابر عقاب دارند.
- ج- در ماه مبارک رجب همانطور که عبادت ارزش بیشتری دارد، حریم شکنی الله، عقاب بیشتری دارد.
- د- عقوبت الهی در ماه های حرام کمتر است.

۱. یک مورد
۲. دو مورد
۳. سه مورد
۴. چهار مورد

۳- حکمت به چه معناست و بارز ترین مصداق آن کدام است؟

۱. علم ریشه دار، توحید
۲. دانایی، توحید
۳. علم ریشه دار، تفکر
۴. دانایی، تفکر

۴- طبق روایت، خداوند کدام ماه را ریسمانی بین خودش و بندگان قرار داده که هر کس به آن چنگ زند به خدا می رسد؟

۱. رمضان
۲. شعبان
۳. رجب
۴. محرم

۵- اولین مرتبه مراقبه چیست و لازمه آن کدام است؟

۱. مراقبت از نگاه - دانستن فقه
۲. حفظ حریم حلال و حرام الهی - صداقت
۳. مراقبت از نگاه - صداقت

واحد فرهنگ مدرسه علمیه معصومیه برگزیده کنند:

مسابقه کتابخوانی

۱۷ اسفند ماه ۱۴۰۰

مهلت ارسال پاسخنامه :

کتاب صوتی «ادب حضور» (اسرار ماه رجب)

منبع مسابقه:

شیوه ارسال پاسخنامه:

نام و نام خانوادگی و پاسخ سوالات را به صورت یک عدد ۱۰ رقمی از سمت چپ به راست به شماره ۰۹۱۷۵۷۳۰۵۵۲ ارسال نمایید.

اهدا جوایز به سه نفر از برگزیدگان به قید قرعه

برای دریافت سوالات و منبع مسابقه به لینک زیر مراجعه فرمایید:

<https://eitaa.com/hozehmasumeyah>

معرفی کتاب «ادب حضور (اسرار ماه رجب)»

رجب به معنای بزرگداشت امری است. وجه تسمیه این ماه به رجب، این است که قبل از اسلام و در میان اعراب جاهلی نیز مورد تعظیم و احترام بوده و جنگ و خونریزی را به احترام این ماه رها می‌کردند. یکی دیگر از اسامی ماه رجب «اصب» است؛ از آنجا که در ماه رجب رحمت الهی با شدت و وسعت بر امت اسلام نازل می‌شود این ماه را به این اسم نامیده‌اند.

کتاب «اسرار ماه رجب»، اولین جلد از مجموعه شش جلدی با عنوان «ادب حضور» است که استاد «محمدتقی فیاض‌بخش»، در پنج فصل به رشته تحریر درآورده است. این کتاب عصاره دستورات اخلاقی و عبادی و همچنین معارف توحیدی پیرامون ماه رجب بنابر مکتب تربیتی علامه طباطبایی (ره) است. از ویژگی بارز این کتاب، نقل لطایف و ظرایفی است که استاد فیاض‌بخش از محضر اساتید اخلاق و سیر و سلوک، به ویژه مرحوم آیت‌الله سعادت‌پرور کسب کرده است. در تدوین این جزوه، دو کتاب گرانقدر «المراقبات» تالیفات استاد بزرگ اخلاق و عرفان، میرزا جواد آقا ملکی تبریزی و «اقبال الاعمال»، نوشته عالم و عارف نامی، سید بن طاووس، بیش از سایر منابع مورد استفاده قرار گرفته؛ که این نیز به توصیه اساتید این مکتب تربیتی بوده است. برشی از کتاب:

«این وصیت مرحوم استاد سعادت‌پرور بود که تلاش کنیم در ماه رجب برخلاف جریان و مسیر این روزگار شنا کنیم. بیاییم قدری خود را خرج وجود خودمان کنیم. لذا لازم است که در میان زشتی‌ها و صفات ذمیمه‌ی خود بررسی دقیق کرده و آن رذیله‌ای که فکر می‌کنیم بیشتر مزاحم است و توان مبارزه با آن را داریم در نظر بگیریم و به طور جدی با آن مقابله کنیم و مراقبه خود را بر ترک آن صفت ذمیمه قرار دهیم و هر شب محاسبه‌ی دقیقی نسبت به آن وصف داشته باشیم».

«صاحب‌المراقبات، جمال‌السالکین مرحوم میرزا جواد آقا ملکی تبریزی در مراقبات خود می‌فرماید: ماه رجب، اول ورود به میهمانی الهی است و تو بین در این ضیافت الهی با کدامین لباس و زیور آلات بر مولای خود وارد می‌شوی و تلطیف عمل مهمتراز تکثیر در عمل است و لذا در شب جمعه‌ی اول، آن که شب عطای خاص الهی است اولین دعايمان مغفرت و استعداد ورود به ضیافت خاص الخاص الهی باشد تا در همان شب جمعه‌ی اول پاک شویم و اجازه‌ی ورود به سرای محبوب را در همه‌ی ضیافت سه ماهه داشته باشیم».

«آخر، مگر شماها نمی خواهید آدم شوید؟ اگر نمی خواهید من این قدر به زحمت نیفتمم».

یکی از بازاریان که از شاگردان مرحوم شاه آبادی [استاد اخلاق و عرفان امام خمینی] بود، نقل می کرد که ایشان، یک شب در یکی از سخرانی هایشان، با ناراحتی اظهار داشتند:

چرا افرادی که در اطراف ایشان هستند، حرکتی از خود در جنبه های معنوی نشان نمی دهند؟ می فرمودند: آخر، مگر شماها نمی خواهید آدم شوید؟ اگر نمی خواهید من این قدر به زحمت نیفتمم.

همین فرد می گوید: بعد از منبر، ما چند نفر خدمت ایشان رفتیم و گفتیم که آقا ما می خواهیم آدم بشویم. چه کنیم؟ ایشان فرمودند: من به شما سه دستور می دهم، عمل کنید، و اگر نتیجه دیدید، آن وقت بیایید تا برنامه را ادامه دهیم.

سه دستور ایشان چنین بود:

۱- مقید باشید نماز را در اول وقتش اقامه کنید. هر کجا باشید و دیدید صدای اذان بلند شد، دست از کارتان بکشید و نماز را اقامه کنید و حتی المقدور هم سعی کنید به جماعت خوانده شود.

۲- در کاسبی تان انصاف به خرج دهید، و واقعا اقل منفعتی را که می توانید، همان را در نظر بگیرید. در معاملات، چشم هایتان را ببندید و بین دوست و

آشنا و غریبه و شهری و غیر شهری فرق نگذارید. همان اقل منفعت در نظرتان باشد.

۳- از نظر خمس، گر چه می توانید برای ادای آن تا سال صبر کنید و امام معصوم علیه السلام به شما مهلت داده اند، اما شما ماه به ماه حق و حقوق الهی را ادا کنید.

همین فرد می افزاید: من دستورات ایشان را که از ماه رجب شنیده بودم، اجرا کردم تا به ماه رمضان رسید. قبل از ماه رمضان در بازار پاچنار می آمدم که، صدای اذان بلند شد. خود را به مسجد نایب رساندم و پشت سر مرحوم حجت الاسلام سید عباس آیت الله زاده مشغول نماز شدم. در نماز دیدم که ایشان گاهی تشریف دارند و گاهی ندارند. پس از قرائت نیستند ولی در سجده و رکوع هستند. پس از نماز به ایشان عرض کردم: شما در حال نماز کجا تشریف داشتید؟ نبودید.

ایشان متحیر شد. تعجب کرد و فرمود که معذرت می خواهم. من از مسجد و منزل ناراحت شدم، لذا در نماز، گاهی می رفتم دنبال آن اوقات تلخی و بعد از مدتی، متوجه می شدم و بر می گشتم.

این اولین مشاهده ی من بود که در اثر دستورات آیت الله شاه آبادی برایم حاصل شده بود. در اثر دو ماه و نیم التزام من به این سه دستور، دید ما باز شد و برنامه را هم چنان ادامه دادم که مشاهدات بعدی من، دیگر قابل بیان نیست.

خاطره‌ی اعتکاف مقدس اردبیلی

نویسنده: زینب علیپور

در سال‌های گرانی مواد غذایی مرحوم مقدس اردبیلی هر چه خوراکی در منزل داشت را بین نیازمندان تقسیم می‌کرد. و برای خود نیز سهمی مثل آنها بر می‌داشت. در یکی از سالها که چنین کرد همسرش به او تنیدی کرد و گفت: در مثل چنین سالی اولاد خود فقیر می‌گذاری. آن مرحوم چیزی نفرمود و برخاست و برای اعتکاف به مسجد کوفه رفت و معتکف شد. روز دوم اعتکاف بود که شخصی مقداری گندم اعلا و مقداری آرد نرم به خانه آن مرحوم آورد و گفت: صاحب منزل اینها را برایتان فرستاده و خودش در مسجد کوفه معتکف است. پس از پایان اعتکاف که مقدس اردبیلی به خانه آمد. همسرش به او گفت: آذوقه‌ای که به وسیله آن عرب فرستاده بودید، بسیار عالی و درجه یک بود. مرحوم مقدس اردبیلی که چیزی نفرستاده بود، فهمید که این عنایت از سوی خداوند بوده است و حمد و ثنای الهی را به جا آورد.

امام کاظم علیه السلام

«رَجَبٌ نَهْرٌ فِي الْجَنَّةِ أَشَدُّ بَيَاضاً مِنَ اللَّبَنِ وَ أَحْلَى مِنَ الْعَسَلِ مَنْ صَامَ يَوْماً مِنْ رَجَبٍ سَقَاهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْ ذَلِكَ التَّهَرُّ.»

رجب نهري در بهشت است که از شیر سفیدتر است، و از عسل شیرین تر است، پس کسی که یک روز از رجب را روزه بدارد، خدا از آن نهر به او می نوشاند.

(من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۹۲، ح ۱۸۲۱)

حدیث قدسی

«جَعَلْتُ هَذَا الشَّهْرَ (رَجَبَ) حَبْلاً بَيْنِي وَ بَيْنَ عِبَادِي فَمَنْ اعْتَصَمَ بِهِ وَصَلَ بِي»

ماه رجب را ریشماني میان خود و بندگانم قرار داده ام؛ هر کس به آن چنگ زند، به وصال من رسد. (اقبال الأعمال، ج ۳، ص ۱۷۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله

«مَنْ عَظَّمَ شَهْرَ رَجَبٍ فَقَدْ عَظَّمَ أَمْرَ اللَّهِ، وَمَنْ عَظَّمَ أَمْرَ اللَّهِ أَدْخَلَهُ جَنَّاتِ النَّعِيمِ»

هر کس ماه رجب را بزرگ بدارد، فرمان خدا را بزرگ داشته است و هر که فرمان خدا را بزرگ بدارد، [خدا] او را وارد بهشت های پُر نعمت می کند.

(شُعَبُ الْإِيمَان: ج ۳، ص ۳۷۴، ح ۳۸۱۳)

در تمام ایام ماه رجب دعای ذیل را که روایت شده امام زین العابدین (علیه السلام) در حجر در غره خواندند، خوانده شود:

«يَا مَنْ يَمْلِكُ حَوَائِجَ السَّائِلِينَ، وَيَعْلَمُ ضَمِيرَ الصَّامِتِينَ، لِكُلِّ مَسْأَلَةٍ مِنْكَ سَمْعٌ حَاضِرٌ، وَجَوَابٌ عَتِيدٌ اللَّهُمَّ وَمَوَاعِيدُكَ الصَّادِقَةُ، وَأَيَادِيكَ الْفَاضِلَةُ،

وَرَحْمَتُكَ الْوَاسِعَةُ، فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَقْضِيَ حَوَائِجِي لِلدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

(صحیفه سجادیه)

شیخ در مصباح فرموده معلى بن خنیس از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمود بخوان در ماه رجب:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ صَبْرَ الشَّاكِرِينَ لَكَ وَ عَمَلَ الْخَائِفِينَ مِنْكَ وَ يَقِينَ الْعَابِدِينَ لَكَ اللَّهُمَّ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَ أَنَا عَبْدُكَ الْيَائِسُ الْفَقِيرُ أَنْتَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ وَ أَنَا الْعَبْدُ الدَّلِيلُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَمْنُنْ بَعْنَاكَ عَلَيَّ فَقْرِي وَ بَحْلَمِكَ عَلَيَّ جَهْلِي وَ يَقْوَتِكَ عَلَيَّ ضَعْفِي يَا قَوِي يَا عَزِيزُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ وَ اكْفِنِي مَا أَهْمَنِي مِنَ أَمْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ مؤلف گوید که سید بن طاوس نیز این دعا را در اقبال روایت کرده و از روایت او ظاهر می شود که این دعا جامع ترین دعاها است و در همه اوقات می توان خواند.

(کلیات مفاتیح الجنان، شیخ عباس قمی)

وَ رُوِيَ بِسَنَدٍ مُعْتَبَرٍ عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ كَانَ يَقْرَأُ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ هَذَا الدُّعَاءَ: «خَابَ الْوَافِدُونَ عَلَى غَيْرِكَ وَ خَسِرَ الْمُتَعَرِّضُونَ إِلَّا لَكَ وَ ضَاعَ الْمُلْمُونَ إِلَّا بِكَ وَ أَجْدَبَ الْمُتَنَجِّعُونَ إِلَّا مَنْ انْتَجَعَ فَضْلَكَ بِأَبْكَ مَفْتُوحٌ لِلرَّاغِبِينَ وَ خَيْرُكَ مَبْدُولٌ لِلطَّالِبِينَ وَ فَضْلُكَ مُبَاحٌ لِلْسَّائِلِينَ وَ نَيْلُكَ مُتَاحٌ لِلْأَمَلِينَ وَ رِزْقُكَ مَبْسُوطٌ لِمَنْ عَصَاكَ وَ حِلْمُكَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ نَاوَاكَ عَادَتْكَ الْإِحْسَانُ إِلَى الْمُسِيئِينَ وَ سَبِيلُكَ الْإِبْقَاءُ عَلَى الْمُعْتَدِينَ اللَّهُمَّ فَاهْدِنِي هُدَى الْمُهْتَدِينَ وَ ارْزُقْنِي اجْتِهَادَ الْمُجْتَهِدِينَ وَ لَا تَجْعَلْنِي مِنَ الْغَافِلِينَ الْمُبْعَدِينَ وَ اغْفِرْ لِي يَوْمَ الدِّينِ.»

(زاد المعاد، جلد ۱، ص ۱۶)

شرط اساسی سیر و سلوک در این ماه چیست؟

نویسنده: فاطمه مهبودی

رجب ماه خودسازی و توشه گرفتن است. ماه رجب، ماه عبادت، خودسازی و آغاز یک دوره جدید سلوک انسانی به سمت حضرت حق است، با خودسازی و تهذیب نفس در این ماه آمادگی برای ضیافت رمضان در انسان ایجاد می شود. ماهی که طبق روایتی از حضرت امام موسی کاظم (ع)، سفیدتر از شیر و شیرین تر از عسل است.

اساسی ترین شرط وصول به مقصد اعلا در سیر و سلوک عرفانی، این است که سالک در هیچ لحظه ای از لحظات این حرکت بزرگ که به یقین عالی ترین و پر معنی ترین حرکت انسانی در عالم هستی است احساس هیچ گونه امتیاز و وصول و برتری ننماید. (قلم نویسنده)

ماه رجب یک فرصت تقرب به ارزش های الهی و تقرب به ذات مقدس پروردگار و فرصت خودسازی است.

(بیانات رهبری در دیدار با فرماندهان نیروی انتظامی ۱۳۹۴/۰۲/۰۶)

دو مانع در راه رسیدن به عرفان وجود دارد:

۱. مانع اول: کارها و علایق دنیوی، مانند ثروت و شهرت در میان مردم. البته اگر ثروت در جهت حیات انسان و مردم باشد بسیار خوب و نوعی عبادت و سلوک محسوب می شود. حضرت امام (ره)، «حب دنیا» را منشأ همه خطاها، زشتی ها و گناهها می دانستند و تاریکی دل و سیاهی قلب را هم نتیجه آن و راه رهایی از آن، خواندن دعاها و این ماه است (صحیفه امام (ره)، جلد ۱۳، صفحه ۳۳).

۲. مانع دوم: حس خودخواهی می باشد که بسیار مانع قوی و بازدارنده در راه رسیدن سالک به عرفان می باشد. قرآن مجید در ۵۳ مورد، وقاحت و قباح و پلیدی تکبر را گوشزد فرموده است.

«إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ» (سوره لقمان / آیه ۱۸)

خداوند هر کس را که خودپسند و فخرکننده به خویشتن باشد، دوست نمی دارد.

زنک تفریح

طنز جبهه

طلبه های جوان آمده بودند برای بازدید از جبهه؛ ۳۰ نفری بودند. شب که خوابیده بودیم، دو سه نفر بیدارم کردند و شروع کردند به پرسیدن سؤال های مسخره و الکی! مثلاً می گفتند: آبی چه رنگیه برادر؟! عصبی شده بودم. گفتند: بابا بی خیال! تو که بیدار شدی، حرص نخور بیا بریم یکی دیگه رو بیدار کنیم! دیدم بد هم نمی گویند! خلاصه همین طوری سی نفر را بیدار کردیم! بیدار شده ایم و همه مان دنبال شلوغ کاری هستیم! قرار شد یک نفر خودش را به مردن بزند و بقیه در محوطه قرارگاه تشییعش کنند! فوری پارچه سفیدی انداختیم روی محمدرضا و قول گرفتیم که تحت هر شرایطی خودش را نکه دارد! گذاشتیمش روی دوش بچه ها و راه افتادیم. گریه و زاری! یکی می گفت: ممد رضا! نامرد! چرا تنها رفتی؟ یکی می گفت: تو قرار نبود شهید شی! دیگری داد می زد: شهیده دیگه چی میگی؟ مگه تو جبهه نمرده؟ یکی عربده می کشید! یکی غش می کرد! در مسیر، بقیه بچه ها هم اضافه می شدند و چون از قضیه با خبر نبودند، واقعاً گریه و شیون راه می انداختند! گفتیم برویم سمت اتاق طلبه ها! جنازه را بردیم داخل اتاق. این بندگان خدا که فکر می کردند قضیه جدیه، رفتند وضو گرفتند و نشستند به قرآن خواندن بالای سر میت! در همین بین من به یکی از بچه ها گفتم: برو خودت را روی محمدرضا بینداز و یک نیشگون محکم بگیر! رفت گریه کنان پرید روی محمدرضا و گفت: محمدرضا! این قرارمون نبود! منم می خوام باهات بیام! بعد نیشگونی گرفت که محمدرضا از جا پرید و چنان جیغی کشید که هفت هشت نفر از این بچه ها از حال رفتند! ما هم قاه قاه می خندیدیم. خلاصه آن شب تنبیه سختی شدیم.

شرایطی خاص برای خدایابی

نویسنده: معصومه استقلال

محرمات اعتکاف

چند چیز بر معتکف حرام است:

۱- استفاده از عطریات و گیاهان خوشبو برای کسی که از آن لذت می برد، حرام است؛ و برای کسی که حس بویایی ندارد اشکال ندارد. برخی از مراجع فرموده اند: بوئیدن عطریات هر چند با قصد لذت نباشد برای معتکف حرام است (۱).

پرسش: آیا عطر و گلاب زدن یا بو کردن عطر و گلاب، اعتکاف را باطل می کند یا خیر؟ پاسخ: آیت الله العظمی تبریزی (ره): حرام است لکن بطلان اعتکاف از جهت آن محل اشکال است.

آیت الله العظمی سیستانی (حفظه الله): بو کردن آنها اعتکاف را باطل می کند.

آیت الله العظمی بهجت (ره): اگر با تلذذ باشد بنا بر احتیاط باطل می شود.

آیت العظمی مکارم شیرازی (حفظه الله): بوئیدن عطریات هر چند با قصد لذت نباشد برای معتکف حرام است (۲).

پرسش: آیا معتکف می تواند از صابون ها و شامپوهای معطر استفاده کند؟

پاسخ: احتیاطاً پرهیز کند (۳). پرسش: در مساجد معمولاً عطر می زنند، وظیفه چیست؟ پاسخ: عمداً بو نکنند (۴).

آیت الله بهجت (ره): اگر معتکف جهت استحباب، استفاده از عطر در نماز، خود را معطر کند، نه برای لذت بردن از بوی آن، اگر بوییدن صادق نباشد، حرام نیست (۵).

پرسش: آیا کسی که به خود عطر زده است، می تواند در جمع معتکفان وارد شود؟ پاسخ: مانعی ندارد.

پرسش: پاشیدن گلاب در جمع معتکفان چه حکمی دارد؟ پاسخ: مانعی ندارد.

۲. خرید و فروش و بنا بر احتیاط واجب هر نوع داد و ستدی مانند اجاره و مضاربه حرام است.

پرسش: آیا در صورت نیاز می تواند خرید و فروش نماید یا توکیل لازم است؟ پاسخ: آیت الله مکارم شیرازی (حفظه الله): در صورت عدم امکان توکیل یا نقل به غیر، بیع اشکال ندارد.

آیت الله بهجت: در صورت اضطرار برای حاجت خودش مانعی ندارد.

مسأله: اشتغال بر امور دنیوی در حال اعتکاف مانند خیاطی، نساجی، نقاشی، مطالعه و امثال آن اشکال ندارد.

۳. جدال در امور دینی و دنیوی برای غلبه بر دیگری و اظهار فضل و برتری بر او.

پرسش: آیا ممارات و مجادله در امور دنیوی و دینی برای معتکف جایز است؟ پاسخ: جدال بر سر مسائل دینی یا دنیوی به قصد غلبه کردن بر طرف مقابل و اظهار فضیلت، حرام است؛ اما اگر به قصد اظهار حق و بازداشتن طرف از طریق باطل باشد، نه تنها حرام نیست بلکه از افضل طاعات و عبادات است (۶).

۴. هرگونه استفاده شهوانی از جنس مخالف نظیر لمس، بوسه و آمیزش حرام است (۷).

اما نگاه با شهوت به همسر در حال اعتکاف مانعی ندارد (۸).

۵. استمنا؛ گرچه با نگاه به همسرش زمینه جنابت خود را فراهم کند (۹).

۶. انجام مفطرات (چیزهایی که روزه را باطل می کند).

مسأله: شانه زدن و نگاه در آینه مانعی ندارد (۱۰).

مسأله: در اموری که بر معتکف حرام است، تفاوتی بین شب و روز نیست (۱۱).

پرسش: آیا می توانیم در روزهایی که معتکف هستیم، درس های خود را مطالعه کنیم؟ پاسخ: همه مراجع آری، مانعی ندارد.

پرسش: گفتگو با تلفن همراه در مسجد در موارد غیر ضرورت و مکرر چه حکمی دارد؟ پاسخ: همه مراجع اشکال ندارد.

پاورقی:

(۱) استفتائات جدید مکارم، ج ۲، ص ۱۶۵ (۲) استفتائات جدید مکارم، ج ۲، ص ۱۶۵ (۳) همان، ج ۳، ص ۱۰۷ (۴) استفتائات جدید، مکارم، ج ۳، ص ۱۰۷ (۵) استفتائات بهجت (ره)، ج ۲، ص ۴۴۶ (۶) استفتائات امام (ره)، ج ۲، ص ۱۶۶، س ۵۰۱ (۷) عروة الوثقی، ج ۲، ص ۲۵۹؛ تحریرالوسیله، ج ۱، ص ۲۵۹ (۸) همان (۹) تحریرالوسیله، ج ۱، ص ۳۰۹ (۱۰) هزار و یک چرا، ج ۲، ص ۸۰

بوی معطر ماه رجب

روز اول: طبق برخی از روایات، روز ولادت امام محمد باقر (علیه السلام) در سال ۵۷ هجری.
روز سوم: روز شهادت امام علی بن محمد الهادی (علیه السلام) در سال ۲۵۴ هجری.
روز هفتم: نامه نوشتن مأمون برای امام رضا علیه السلام و طلب امام رضا (علیه السلام) برای ولایت عهدی.

روز دهم: ۱- روز ولادت امام محمد تقی (علیه السلام) طبق بعضی از روایات ۲- ولادت باب الحوائج، حضرت علی اصغر علیه السلام.
روز دوازدهم: ۱- به درک واصل شدن معاویه ۲- ورود امیرالمومنین علی علیه السلام به کوفه و انتخاب نمودن آن به عنوان جایگاه حکومت.

روز سیزدهم: ولادت مولود کعبه خلیفه بلافصل رسول الله؛ ۱۲ سال پیش از بعثت رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم).

روز پانزدهم: ۱- وفات مظلومانه و غریبانه ام المصائب حضرت زینب سلام الله علیها ۲- تغییر قبله ۳- خروج از شعب ابی طالب علیه السلام.
روز شانزدهم: خروج فاطمه بنت اسد مادر امیرالمومنین علیهما السلام از کعبه.

روز هفدهم: به درک واصل شدن مامون لعنه الله علیه.
روز هجدهم: روز وفات جناب ابراهیم، فرزند رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم).
روز نوزدهم: به درک واصل شدن معتمد عباسی لعنه الله علیه.

روز بیست و دوم: فرار ابوبکر در جنگ خیبر.
روز بیست و سوم: ۱- حمله به امام مجتبی علیه السلام در مدائن ۲- مسموم شدن امام موسی بن جعفر علیهم السلام ۳- فرار عمر بن خطاب در جنگ خیبر.

روز بیست و چهارم: ۱- فتح قلعه خیبر به دست اسد الله الغالب علی بن ابیطالب امیرالمومنین علیه السلام ۲- بازگشت جعفر طیار برادر امیرالمومنین از حبشه در روز فتح خیبر.
روز بیست و پنجم: روز شهادت امام موسی بن جعفر (علیه السلام) در سال ۱۸۳ هجری.

روز بیست و ششم: مطابق روایتی، روز وفات حضرت ابوطالب (علیه السلام).
روز بیست و هفتم: بعثت پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه وآله وسلم).
روز بیست و هشتم: خروج حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام از مدینه به سوی مکه.

نشریہ فرهنگے - تربیتے مدرسہ علمیہ معصومیہ شیراز

سہیلہ ناما لقات با خدا - ویژه نامہ ماہ مبارک رجب

شفیعہ - شماره ۷ - زمستان ۱۴۰۰

الحق